

کارایی سیستم لجن فعال رشد معلق در حذف زیستی اسید فتالیک

دکترمقداد پیرصاحب*؛ دکتر علیرضا مصداقی نیا**

چکیده:

سابقه وهدف: اسید فتالیک یکی از آلاینده‌های آلی سمی بوده که از طریق صنایع مختلف به محیط وارد می‌شود. حذف زیستی این آلاینده قبل از تخلیه فاضلاب می‌تواند نقش مهمی را در حفظ محیط زیست و سلامت انسان‌ها ایفا نماید. این پژوهش باهدف تعیین کارایی سیستم لجن فعال رشد معلق در حذف زیستی اسید فتالیک طراحی گردیده که در آن علاوه بر غلظت، متغیر زمان ماند هیدرولیکی نیز بررسی گردید تا میزان بارگذاری حجمی مجاز و زمان ماند هیدرولیکی بهینه به دست آید.

مواد و روش‌ها: این تحقیق به روش توصیفی-تحلیلی روی ۱۴۴ نمونه پساب و ۲۳ نمونه لجن انجام گرفت که در آن سیستم لجن فعال رشد معلق در چهار زمان ماند هیدرولیکی ۶، ۱۲، ۲۴ و ۴۸ ساعت برای حذف زیستی اسید فتالیک با حجم حوض هوادهی ۶ لیتر و حوض ته نشینی ۳ لیتر استفاده شد. مجموع غلظت COD ورودی به سیستم ۱۰۰۰ میلی‌گرم در لیتر و همراه با گلوکز تنظیم شد. غلظت اسید فتالیک ورودی به سیستم ۱۰، ۲۰، ۵۰، ۱۰۰، ۲۰۰ و ۵۰۰ میلی‌گرم در لیتر بود. COD و BOD₅ و غلظت اسید فتالیک (با استفاده از دستگاه HPLC-UV در طول موج ۲۱۰ nm) در پساب اندازه‌گیری شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آنالیز واریانس و آزمون تعقیبی شفه و نیز ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد.

یافته‌ها: اسید فتالیک در هر چهار زمان ماند هیدرولیکی توسط سیستم لجن فعال رشد معلق حذف گردید. میانگین میزان حذف اسید فتالیک در زمان‌های ماند هیدرولیکی ۶، ۱۲، ۲۴ و ۴۸ ساعت در غلظت ورودی ۵۰۰-۱۰ mg/l به ترتیب ۱۰/۵±۸/۶، ۲/۶±۹۷/۵، ۳/۳±۹۹/۶ و ۳/۳±۹۹/۸ درصد بود. در این زمان‌های ماند، میانگین میزان حذف COD به ترتیب ۱۱/۶±۸۸/۶، ۳/۳±۹۵/۵، ۸/۸±۹۷/۴ و ۵/۵±۹۸ درصد بود. میزان اسید فتالیک لجن در این زمان‌های ماند و غلظت اسید فتالیک ورودی از ۳۲۰-۱۰۰ mg/kg اندازه‌گیری شده است.

بحث: سیستم لجن فعال رشد معلق توانایی تحمل اسید فتالیک در زمان‌های ماند هیدرولیکی و غلظت‌های ورودی متغیر را دارد. میانگین میزان حذف اسید فتالیک و COD در زمان ماند ۲۴ و ۴۸ ساعت حالت پایدارتری را نشان می‌دهد. بین میزان حذف اسید فتالیک و COD با زمان‌های ماند تفاوت معناداری به دست آمد. همچنین بین افزایش غلظت اسید فتالیک ورودی با میزان حذف این پارامترها در تمامی زمان‌های ماند ارتباط کاملاً معکوس و معناداری وجود داشت. میزان بارگذاری حجمی مجاز این سیستم در زمان‌های ماند هیدرولیکی ۶، ۱۲ و ۲۴ ساعت به ترتیب ۸۰، ۱۰۰ و ۵۰۰ g/m³d به دست آمد. لجن این سیستم توانایی جذب سطحی بالایی از اسید فتالیک را دارا می‌باشد.

کلید واژه‌ها: اسید فتالیک، حذف زیستی، فاضلاب، لجن فعال.

* استادیار بهداشت محیط دانشکده بهداشت و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه.

** استاد و مدیر گروه مهندسی بهداشت محیط دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تهران.

* عهده‌دار مکاتبات: کرمانشاه، دولت‌آباد، جنب بیمارستان فارابی، دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، تلفکس: ۰۸۳۱-۸۲۶۴۱۶۴

مقدمه :

کمتر می‌شود. به طور کلی سرعت تجزیه بی‌هوازی این ترکیبات نسبت به تجزیه هوازی پایین‌تر است. میکروب‌های تجزیه‌کننده، استرهای اسیدفتالیک را به‌عنوان منبع کربن مورد استفاده قرار می‌دهند (۹، ۱۰، ۱۷-۱۵). سیستم لجن فعال، اسیدفتالیک را به‌خوبی تحمل می‌کند و بعد از مدتی به آن خومی‌گیرد. این ترکیبات در کارکرد سیستم لجن فعال تأثیر سوئی ندارند و می‌توانند تا غلظت‌های 900 mg/l را تحمل نمایند (۱۸). استرهای اسیدفتالیک با زنجیره کوتاه در یک تصفیه‌خانه فاضلاب کارخانه کک به روش لجن فعال با زمان ماند هیدرولیکی هفت روز تا ۹۰ درصد حذف‌شده، ولی استرهایی با زنجیره طولانی راندمان حذف خیلی کمتری در همین زمان ماند داشته‌اند (۱۹). نتایج آزمایش‌ها در یک واحد پایلوت تصفیه فاضلاب به روش لجن فعال نشان داد که با میزان ورودی استرهای اسیدفتالیک 100 میکروگرم در لیتر، میزان حذف $97 - 79$ درصد قابل دستیابی است (۲۰). در آزمایش دیگری با همین ویژگی میزان حذف $91 - 71$ درصد به دست آمده است (۳).

غلظت استرهای اسیدفتالیک در صنایع پلاستیک‌سازی و رنگ‌سازی حدود $100 - 10$ میلی‌گرم در لیتر و حداکثر تا 817 میلی‌گرم در لیتر نیز گزارش شده است (۳)، در حالی که در تحقیقات انجام‌شده غلظت‌های ورودی کمتر از 100 میکروگرم در لیتر بررسی گردیده است. دلیل عمده آن مطالعه رفتار تجزیه‌پذیری این ترکیب در مطالعات مذکور می‌باشد.

در این پژوهش کارایی سیستم لجن فعال رشد معلق در حذف زیستی اسیدفتالیک در غلظت‌های

اسید فتالیک نقش مهمی را در آلودگی محیط زیست به‌عنوان اجزای فیبرهای پلی‌استر، فیلم‌ها و بطری‌های پلی‌اتیلن ترفتالات ایفا نموده است و در صنایع سلولوئید، دارویی و آرایشی کاربرد دارد و به‌عنوان تثبیت‌کننده مواد معطر به کار می‌رود. فرمول شیمیایی آن $\text{C}_6\text{H}_4(\text{COOH})_2$ است (۲۱). استرهای اسید فتالیک در فهرست آلاینده‌های آلی سمی اولویت‌دار سازمان حفاظت محیط زیست آمریکا قرار دارد و در دسته مواد زائد خطرناک طبقه‌بندی می‌شود (۳ و ۴). سمیت اسیدفتالیک هنوز به‌طور کامل مشخص نشده، ولی در موش‌های آزمایشگاهی بر کلیه‌ها، کبد و غده تیروئید اثر سوء داشته و سبب اختلال در اندام تولیدمثل مردان گردیده است (۸-۵).

سالیانه میلیون‌ها تن اسیدفتالیک و استرهای آن به محیط تخلیه شده که به دلیل افزایش مصرف، این روند سیر صعودی دارد. این ماده آلی در محیط زیست خاصیت تجمع‌پذیری زیستی دارد و به‌کندی تجزیه می‌شود (۱۴-۹).

سیستم لجن فعال رشد معلق که متشکل از یک حوض هوادهی، یک تانک ته‌نشینی و خط برگشت لجن است، سالیان متمادی برای تصفیه فاضلاب شهری و صنعتی استفاده شده و اشکال اصلاح شده آن در حال توسعه است.

اسیدفتالیک در سیستم‌های تصفیه فاضلاب به‌طریقه هوازی و بی‌هوازی تجزیه شده که سرعت حذف بستگی به زنجیره هیدروکربنی استر آن و میزان حلالیت در آب دارد. هرچه طول این زنجیره بیشتر باشد، حلالیت کاهش می‌یابد و میزان حذف

و خوگرفتن با اسیدفتالیک در چهار زمان ماند هیدرولیکی ۶، ۱۲، ۲۴ و ۴۸ ساعت و با غلظت‌های متغیر اسید فتالیک (۱۰، ۲۰، ۵۰، ۱۰۰، ۲۰۰ و ۵۰۰ میلی‌گرم در لیتر) و تنظیم COD کل با استفاده از گلوکز اقدام به بهره‌برداری از سیستم شد.

به منظور دستیابی به نتایج مطلوب، سیستم لجن فعال در هر غلظت و زمان ماند هیدرولیکی مربوطه شش مرتبه بارگذاری شد. ۱۴۴ نمونه پساب خروجی و ۲۳ نمونه لجن برای اندازه‌گیری اسید فتالیک مورد آزمایش قرار گرفتند. در غلظت‌ها و زمان‌های ماند هیدرولیکی متغیر، درجه حرارت راکتور در تمام زمان انجام دادن تحقیق تقریباً ثابت و همان دمای محیط آزمایشگاه در نظر گرفته شد. اکسیژن محلول و درجه حرارت هر روز با استفاده از دستگاه اکسیژن‌متر مدل 50B ساخت شرکت YSI آمریکا و pH با pH متر مدل 520E کنترل می‌شد. چنانچه pH به کمتر از ۶ می‌رسید (در غلظت‌های بالای اسیدفتالیک pH به کمتر از ۳ می‌رسد)، با افزودن سود سوزآور، pH تا حدود ۷ تنظیم می‌گردید. پارامترهای COD، BOD₅ و MLSS^۳ سیستم با استفاده از روش‌های استاندارد اندازه‌گیری شد (۲۱).

برای اندازه‌گیری غلظت اسید فتالیک در پساب از دستگاه HPLC-UV مدل Eurochrom 2000 شرکت Knäuer آلمان استفاده گردید. ستون مورد استفاده از جنس CA، ۵μm با ابعاد ۴/۶mm × ۱۵cm شرکت Waters آمریکا تهیه شد. طول موج انتخابی ۲۱۰nm

واقعی این ترکیب و زمان‌های ماند هیدرولیکی متغیر بررسی شده است و میزان بارگذاری مجاز و زمان ماند هیدرولیکی بهینه انتخاب می‌شود.

مواد و روش‌ها :

روش انجام تحقیق با توجه به ماهیت آن بر پایه داده‌های آزمایشگاهی از نوع مطالعات توصیفی-تحلیلی بوده که از آنالیز واریانس، آزمون تعقیبی شفه و نیز ضریب همبستگی پیرسون برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد. برای بررسی عملکرد سیستم لجن فعال رشد معلق در حذف زیستی اسیدفتالیک، راکتوری با یک حوض هوادهی و یک حوض ته‌نشینی به ترتیب با حجم مفید شش و سه لیتر در مقیاس آزمایشگاهی ساخته شد. عمل هوادهی با استفاده از کمپرسور هوا صورت گرفت. برای توزیع یکنواخت هوا در کف حوض هوادهی پستانک‌هایی با روزنه‌ریز (با قطر ۰/۲ mm) تعبیه شدند. فاضلاب مصنوعی با استفاده از گلوکز (به عنوان منبع کربن جهت راه‌اندازی سیستم) در غلظت COD^۱، ۱۰۰۰ میلی‌گرم در لیتر و افزودن نسبت مناسبی از نیتروژن و فسفر با مصرف کود شیمیایی (COD:N:P = ۱۰۰۰:۷:۱) از آب شهر ساخته شد و به سیستم لجن فعال تغذیه گردید. برای تأمین میکروبیوم‌های فعال ابتدا مقداری لجن فعال تصفیه‌خانه فاضلاب شوش تهران اضافه شد. پس از رسیدن راکتور به شرایط حذف مناسب COD

1. Chemical Oxygen Demand

2. Biochemical Oxygen Demand

3. Mixed Liquid Suspended Solid

یافته‌ها :

مقادیر میانگین و انحراف معیار اسیدفتالیک نمونه‌های خروجی از سیستم برحسب زمان‌های ماند هیدرولیکی متغیر و نیز اسید فتالیک لجن در جدول ۱ نشان داده شده است. میانگین و انحراف معیار درصد حذف اسید فتالیک و COD برحسب زمان‌های ماند هیدرولیکی متغیر و تحلیل واریانس آن‌ها در جدول ۲ آورده شده و نتایج آزمون همبستگی غلظت اسید فتالیک ورودی با درصد حذف آن و شاخص‌های COD و BOD₅ خروجی از سیستم در این زمان‌های ماند متغیر در جدول ۳ ارائه شده است. نمودار ۱ کروماتوگرام اسید فتالیک را با استفاده از دستگاه HPLC-UV نشان می‌دهد. معادله تعیین غلظت

بود و فاز متحرک ۶۵٪ متانول با درجه خلوص مخصوص HPLC ساخت شرکت Merck و ۳۵٪ آبی که ۰/۵٪ اسید فسفریک به آن اضافه شده بود، با فلوریت ۱ ml/min انتخاب گردید (۲۲). آب مورد استفاده برای دستگاه HPLC توسط سیستم Milli-Q شرکت Millipore تهیه شد. برای استخراج اسیدفتالیک از لجن، حلال متیلن کلراید و استاندارد داخلی دی‌متیل فتالات استفاده گردید (۲۱). میزان بازیافت دی‌متیل فتالات ۹۷-۹۲ درصد بود. اسید فتالیک مورد استفاده با درجه خلوص ۹۸٪ از شرکت Merck تهیه گردید. برای ترسیم منحنی استاندارد اسیدفتالیک توسط دستگاه HPLC از غلظت‌های ۰/۱، ۰/۵، ۱، ۵ و ۱۰ میلی‌گرم در لیتر اسید فتالیک استفاده شد.

۵

در

جدول ۱- میزان غلظت اسید فتالیک خروجی و اسید فتالیک لجن بر حسب میزان غلظت اسید فتالیک ورودی در زمان‌های ماند هیدرولیکی مختلف.

اسید فتالیک لجن, mg/kg				میانگین اسید فتالیک, mg/l				متغیر
۶	۱۲	۲۴	۴۸	۶	۱۲	۲۴	۴۸	زمان ماند غلظت (ساعت) اسید فتالیک ورودی mg/l
۱۲۷	۱۱۹	۱۱۰	۱۰۰	۰/۱۵±۰/۰۳	۰/۰۴±۰/۰۱	۰/۰۲۵±۰/۰۰۵	۰/۰۲±۰/۰۰۳	۱۰
۱۴۷	۱۳۴	۱۲۶	۱۱۶	۰/۵۴±۰/۱۴	۰/۶۸±۰/۱۵	۰/۰۳±۰/۰۰۴	۰/۰۳±۰/۰۰۴	۲۰
۱۶۴	۱۴۷	۱۳۸	۱۲۹	۴±۰/۳	۰/۴۶±۰/۱۱	۰/۰۶۵±۰/۰۱	۰/۰۶۵±۰/۰۴	۵۰
۲۵۷	۲۳۴	۲۰۹	۱۸۷	۱۵±۱/۸	۱/۵±۰/۳	۰/۲±۰/۰۳۵	۰/۱۸±۰/۰۵	۱۰۰
۲۶۸	۲۴۹	۲۳۷	۲۱۶	۴۵±۶/۵	۱۰±۱/۴	۰/۷±۰/۱۳	۰/۴۵±۰/۱۱	۲۰۰
---	۳۱۳	۲۹۷	۲۸۹	۱۵۰±۲۱	۳۵±۴	۵±۰/۶	۱/۱±۰/۱۸	۵۰۰

جدول ۲- میزان درصد حذف اسید فتالیک و COD در زمان‌های ماند هیدرولیکی مختلف .

زمان ماند هایی که در سطح P<۰/۰۵ با هم اختلاف معنا داری دارند.	P-Value	کل	۶ ساعت	۱۲ ساعت	۲۴ ساعت	۴۸ ساعت	زمان پارامتر
زمان ۶ ساعت باقیه	۰/۰۰۱	۹۵/۹±۷/۶	۸۶/۷±۱۰/۵	۹۷/۵±۲/۶	۹۹/۶±۰/۳	۹۹/۱±۰/۰۳	اسید فتالیک
زمان ۶ ساعت باقیه	۰/۰۰۱	۹۴/۹±۷	۸۸/۶±۱۱/۶	۹۵/۵±۳	۹۷/۴±۰/۸۸	۹۸±۰/۵	COD

جدول ۳- نتایج آزمون همبستگی غلظت اسید فتالیک ورودی با درصد حذف آن و پارامترهای COD و BOD₅ خروجی از سیستم در زمان‌های ماند هیدرولیکی متغیر.

کل	۶ ساعت		۱۲ ساعت		۲۴ ساعت		۴۸ ساعت		زمان	پارامتر	
	P-Value	r	P-Value	r	P-Value	r	P-Value	r			
	۰/۰۰۱	-۰/۴۱	۰/۰۰۱	-۰/۹۲	۰/۰۰۱	-۰/۹۵	۰/۰۰۱	-۰/۹۷	۰/۰۰۱	-۰/۶۲	اسید فتالیک
	۰/۰۰۱	-۰/۵۲	۰/۰۰۱	-۰/۹۹	۰/۰۰۱	-۰/۹۷	۰/۰۰۱	-۰/۶۱	۰/۰۴	-۰/۳۴	COD
	۰/۰۰۱	-۰/۴۵	۰/۰۰۱	-۰/۹۸	۰/۰۰۱	-۰/۶۸	۰/۰۰۱	-۰/۷	۰/۰۰۱	-۰/۶۱	BOD ₅

مرتبه تکرارپذیری نسبت به سطح زیر منحنی
 $C=۰/۰۵۵۶A-۰/۰۹۱۲$ با ضریب همبستگی
 $r=۰/۹۹۹۹$ و نسبت به ارتفاع $C=۰/۰۱۰H-۰/۰۷۷۸$
 با ضریب همبستگی $r=۰/۹۹۹۹۹$ است.

نمودارهای ۲ و ۳ به ترتیب تغییرات COD و
 BOD₅ پساب سیستم لجن فعال رشد معلق را
 برحسب غلظت اسید فتالیک ورودی در
 زمان‌های ماند هیدرولیکی ۶، ۱۲، ۲۴ و ۴۸ ساعت
 منعکس می‌نمایند.

میزان اسید فتالیک در لجن حاصله
 $۳۲۰-۱۰۰$ mg/kg می‌باشد. غلظت MLSS حوض
 هوادهی در کلیه زمان‌های ماند هیدرولیکی حدود
 ۲۵۰۰ میلی‌گرم در لیتر، ثابت نگهداری شد.

نمودار ۱- کروماتوگرام اسید فتالیک با استفاده از دستگاه HPLC-UV

غلظت نمونه: $۱۰ \mu\text{g/ml}$ فلوریت: ۱ml/min

طول موج: ۲۱۰nm حجم نمونه: $۱۰۰ \mu\text{l}$

نمودار ۲- تغییرات COD پساب سیستم لجن فعال رشد معلق برحسب اسید فتالیک ورودی در زمان‌های ماند هیدرولیکی

۶، ۱۲، ۲۴ و ۴۸ ساعت.

نمودار ۳- تغییرات اسید فتالیک خروجی سیستم لجن فعال رشد معلق بر حسب اسید فتالیک ورودی در زمان‌های ماند هیدرولیکی ۶، ۱۲، ۲۴ و ۴۸ ساعت.

بحث :

زمان‌های ماند ۱۲، ۲۴ و ۴۸ ساعت وجود ندارد. Petterson میزان حذف این ترکیب را ۹۱-۷۱ درصد (۳) و Petrasek و همکاران میزان حذف آن را ۹۷-۷۹ درصد بیان نموده‌اند (۲۰). در این پژوهش میزان حذف اسید فتالیک در زمان ماند هیدرولیکی ۶ و ۱۲ ساعت در دامنه میزان حذف مطالعات فوق بوده، ولی در زمان‌های ماند ۲۴ و ۴۸ ساعت از حداکثر مقادیر حذف گزارش شده در این مطالعات بیشتر می‌باشد. دلیل عمده این اختلاف افزایش زمان ماند هیدرولیکی در این پژوهش بوده که سبب افزایش میزان حذف گردیده است (سایر مطالعات مشابه در زمان ماند ۱۲ و ۶ ساعت انجام شده‌اند).

ارتباط کاملاً معکوس و تفاوت معناداری بین افزایش غلظت اسید فتالیک ورودی با میزان حذف این ترکیب در تمامی زمان‌های ماند هیدرولیکی وجود داشت. به عبارت دیگر، با افزایش غلظت این ترکیب در فاضلاب ورودی، میزان حذف کاهش یافته است. البته این همبستگی معکوس در زمان

یافته‌های این پژوهش نشان داد که سیستم لجن فعال رشد معلق به خوبی تغییرات غلظت اسید فتالیک را در غلظت‌های ورودی ۵۰۰-۱۰ mg/l در تمامی زمان‌های ماند هیدرولیکی تحمل نموده است. میانگین میزان حذف این ترکیب و COD در زمان ماند هیدرولیکی ۱۲ ساعت نسبتاً پایدار و در زمان‌های ۲۴ و ۴۸ ساعت حالت پایدارتری را با توجه به انحراف معیارهای به دست آمده نشان داده که میزان حذف در این دو زمان ماند اخیر تقریباً نزدیک به هم می‌باشد. بین میزان حذف اسید فتالیک و COD با زمان‌های ماند هیدرولیکی تفاوت معناداری وجود داشت. هرچند میزان حذف اسید فتالیک و COD در زمان ماند ۴۸ ساعت بیش از زمان‌های دیگر بود، ولی فقط تفاوت معناداری بین زمان ماند ۶ ساعت با سایر زمان‌ها حاصل شده است. به عبارت دیگر، تفاوت معناداری در حذف زیستی این ترکیب و COD در

بیشترین میزان اسیدفتالیک لجن در زمان ماند ۶ ساعت به دست آمده که نشان می‌دهد زمان کافی برای تجزیه زیستی این ترکیب که در روی لجن جذب سطحی شده وجود ندارد. Petrasek و همکاران میزان استرهای اسید فتالیک را در لجن سیستم لجن فعال رشد معلق $۶-۱۵۳\text{mg/kg}$ اندازه‌گیری نموده‌اند (۲۰). گستره این ترکیب در لجن به دست آمده از این تحقیق، مقادیر بیشتری را نشان می‌دهد ($۱۰۰-۳۲۰\text{mg/kg}$). دلیل عمده تفاوت نتایج حاصله اعمال غلظت‌های بیشتر اسید فتالیک ورودی به سیستم در این پژوهش می‌باشد.

تشکر و قدردانی :

از جناب آقای مهندس علی محمدی مسئول آزمایشگاه میکروبیولوژی محیط و سرکار خانم قصری مسئول آزمایشگاه شیمی محیط دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تهران که در تهیه مواد و امکانات مورد نیاز این پژوهش نهایت همکاری را مبذول داشته‌اند، تشکر و قدردانی می‌نمایم.

ماند ۴۸ ساعت مقدار کمتری را نشان داده که بیان‌کننده پایداری این زمان در برابر افزایش غلظت می‌باشد. همین ارتباط معکوس و تفاوت معنادار در خصوص COD و BOD_5 خروجی مشاهده می‌شود. با این وصف علاوه بر زمان ماند ۴۸ ساعت در زمان ماند ۲۴ ساعت این همبستگی معکوس برای هر دو شاخص وجود دارد و در زمان ماند ۱۲ ساعت فقط در مورد BOD_5 مقدار کمتری را نشان می‌دهد. با توجه به نتایج به دست آمده مشخص شد که تا غلظت اسید فتالیک ورودی ۲۰ میلی‌گرم در لیتر، زمان ماند هیدرولیکی ۶ ساعت و تا غلظت ورودی ۱۰۰ میلی‌گرم در لیتر، زمان ماند ۱۲ ساعت، میانگین درصد حذف بالایی از این ترکیب را ایجاد می‌کند. از طرف دیگر، زمان ماند هیدرولیکی ۲۴ ساعت به راحتی شوک‌های بار را تا غلظت ۵۰۰ میلی‌گرم در لیتر تحمل می‌کند؛ بنابراین میزان بارگذاری حجمی مجاز اسیدفتالیک برای طراحی سیستم لجن فعال رشد معلق در زمان ماند هیدرولیکی ۶ ساعت $۸۰\text{g/m}^3\text{d}$ ، در ۱۲ ساعت $۱۰۰\text{g/m}^3\text{d}$ و در زمان ماند هیدرولیکی ۲۴ ساعت $۵۰\text{g/m}^3\text{d}$ خواهد بود.

References:

1. Kleerebezem RO. Anaerobic treatment of phthalates microbiological and technological aspects, WU disseration: thesis no. 2697; 1999.
2. Young LY, Cerniglia C. Microbial transformation and organic chemicals. New York: Wilky- liss; 1995, P. 27-74, 317-387.
3. Petterson J W. Industrial wastewater treatment technology. 2nd ed. Boston: Butterworth; 1985, P. 303-360.
4. Watts RJ. Hazardous wastes. New York: John and Sons; 1998.

5. Tienpont B, David F, Vanwalleghem F and Sandra P. Pyrolysis – CGC- MS for the determination of PVC traces in sludge sample. University of Gent, Department of Organic Chemistry; 2000.
6. McDowell DC, Metcalfe CD. Phthalate esters in sediments near a sewage treatment plant outflow in Hamilton. J Great Lakes 2001; 27(1): 3-9.
7. Penalver A, Pocrull E, Borrull F, Marce RM. Determination of phthalate esters in water samples by solid-phase microextraction and gas chromatography with mass spectrometric detection. J Chromatography A 2000; 872: 191-201.
8. WHO. Guidelines for drinking water quality: health criteria and other supporting information. Vol 2, 2nd ed. Geneva: WHO; 1996, P. 530-540.
9. Bitton G. Wastewater microbiology. 2nd ed. New York: John Wiley and Sons; 1999, P. 387-411.
10. ICON. Phthalates in urban wastewater and sewage sludge. London: Report 2001, P. 1-10.
11. CEPI. Environmental effects (phthalate). London: Report 2000, P. 1-3.
12. Gibson DT. Microbial degradation of organic compounds. New York: Marcel Denker; 1984, P. 371-397.
13. EPA. Soakaway for wastewater proves effective. London: Report 2001.
14. Environmental Australia. State of knowledge Reper: air toxics and indoor air quality in Australia. 2001, P. 1-5.
15. Jianlong W, Lujun C, Hanchang S, yi Q. Microbial degradation of phthalic acid esters. J Chemosphere 2000; 41(8):1245-1248.
16. Scholz N. Biodegradation and bioaccumulation of phthalate esters. Report of ECPI. 1998.
17. Shelton DR, Boyd SA, Tiedje JM. Anaerobic biodegradation of phthalic acid esters in sludge. J Environ Sci Technol 1984; 18:83-97.
18. Ry T. The response of activated sludge process of hazardous organic wastes. J Hazard Waste Mater 1991; 8/3:245-256.
19. Jianlong W, Ping L, yi Q. Biodegradation of phthalic acid esters by acclimated activated sludge. J Environ Int 1996; 22(6): 737-741.
20. Petrasek AC, Kugelman IJ, Austern BM, Pressley TA. Fate of toxic organic compounds in waste water treatment plants. J WPCF 1983; 55(10):1275-1285.

21. PNA and AWWA. Standard methods for the examination of water and wastewater, 19th ed. NewYork: McGraw-Hill; 1995, P. 6.84-6.97.
22. UNEP, ILO and WHO . International programme on chemical safety: environmental programme criteria 189. Report of Di-n-butyl phthalate; 1997, P. 1-15.
23. Kambia K, Dine T, Gressier B, Germe AF, Luykx M, Brunet C, et al. High performance liquid chromatography method for the determination of di(2-ethylhexyl) phthalate in total parenteral nutrition and plasma. J Chromatography B 2001; 755: 297-303.
24. Dean J. Analytical chemistry handbook. New York: McGraw – Hill; 1995, P. 4.1-4.99.